

GEOGRAPHY

ભૂગોળ (316-G)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

સમય : 3 કલાક]

[અધિકતમ ગુણ : 80

Note :

- (i) There are **24** questions in all.
- (ii) **All** questions are compulsory.
- (iii) Marks for each question are indicated against it.
- (iv) Question Nos. **1 to 4** are very short answer questions carrying **1** mark each. Answer to these questions should not exceed **30** words each.
- (v) Question Nos. **5 to 9** and **21** and **22** are also very short answer questions carrying **2** marks each. Answers to these questions should not exceed **60** words each.
- (vi) Question Nos. **10 to 13** and **23** and **24** are short answer questions carrying **4** marks each. Answers to these questions should not exceed **100** words each.
- (vii) Question Nos. **14 to 18** are long answer questions carrying **6** marks each. Answer of each of these questions should not exceed **140** words each.
- (viii) Question Nos. **19** and **20** are on filling Outline Maps of the World and India respectively. Each question contains **4** test items of very short answers of **1** mark each.
- (ix) Use of templates or stencils for drawing outline maps in illustrating your answer is allowed.
- (x) Answer to Question Nos. **21 to 24** of Section - B should be given from **any one** of the options.

નોંધ :

- (i) કુલ મળીને **24** પ્રશ્નો છે.
- (ii) બધા જ પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે.
- (iii) પ્રત્યેક પ્રશ્નની સામે તેના ગુણ આપેલ છે.
- (iv) પ્રશ્ન સં 1 થી 4 અતિ ટૂંકા જવાબી પ્રશ્નો છે અને પ્રત્યેકનો ગુણ 1 છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો જવાબ 30 શબ્દોની મર્યાદામાં આપવાનો રહેશે.
- (v) પ્રશ્ન સંખ્યા 5 થી 9 અને 21 તથા 22 પણ અતિ ટૂંકા જવાબી પ્રશ્નો છે અને પ્રત્યેકના 2 ગુણ છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો જવાબ 60 શબ્દોની મર્યાદામાં આપવાનો રહેશે.
- (vi) પ્રશ્ન સંખ્યા 10 થી 13 સુધી અને 23 તથા 24 ટૂંકા જવાબી પ્રશ્નો છે અને પ્રત્યેકના 4 ગુણ છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો જવાબ 100 શબ્દોની મર્યાદામાં આપવાનો રહેશે.
- (vii) પ્રશ્ન સંખ્યા 14 થી 18 સુધી લાંબા જવાબી પ્રશ્નો છે અને પ્રત્યેકના 6 ગુણ છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો જવાબ 140 શબ્દોની મર્યાદામાં આપવાનો રહેશે.
- (viii) પ્રશ્ન સંખ્યા 19 અને 20 માં વિશ્વ અને ભારતનો રેખા માનચિત્ર અનુક્રમે ભરવા બાબત છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નમાં પ્રત્યેકને 1 ગુણવાળા અતિ ટૂંકા જવાબી 4 પરીક્ષા પ્રશ્નો આપવામાં આવ્યા છે.
- (ix) સચિત્ર જવાબ આપવા માટે રેખા માનચિત્રમાં ટેમ્પ્લેટ અથવા સ્ટેન્શીલનો ઉપયોગ કરવાની પરવાનગી છે.
- (x) વિભાગ - B માં પ્રશ્ન સંખ્યા 21 થી 24 સુધીના જવાબ કોઈપણ એક વિકલ્પમાંથી આપવાના રહેશે.

SECTION - A

વિભાગ - A

1. Name any two tribes of Eurasia in Tundra region. 1/2+1/2=1
ટુંડ્રા પ્રદેશની કોઈપણ બે યુરેશિયન જાતીના નામ આપો.
2. What is meant by deciduous forests ? 1
પાનખર જંગલો એટલે શું ?
3. Mention any two renewable sources of energy. 1
ઊર્જાના કોઈપણ બે નવીનીકરણ સ્ત્રોતોનો ઉલ્લેખ કરો.
4. Which two minerals are generally used to generate 'Nuclear energy' ? 1/2+1/2=1
સામાન્યતઃ પરમાણુ ઊર્જા બનાવવા માટે કયા બે ખનિજોનો ઉપયોગ થાય છે ?
5. Name any four factors responsible for deforestation in tropical evergreen forest. 1/2x4=2
ઉષ્ણકટિબંધીય સદાબહાર જંગલમાં જંગલોના કાપવા માટે જવાબદાર કોઈપણ ચાર પરિબળોના નામ લખો.
6. Distinguish between tropical grasslands and mid latitude grasslands. 1+1=2
ઉષ્ણકટિબંધીય ઘાસના મેદાનો અને મધ્ય અક્ષાંશ ઘાસના મેદાનો વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
7. Mention any four methods of 'Rain Water Harvesting'. 1/2x4=2
વર્ષા-જળ સંગ્રહણની કોઈપણ ચાર રીતો ઉલ્લેખિત કરો.
8. Examine the role of power grid system for the smooth distribution of electricity in the country. 1+1=2
દેશમાં વિજળીની સરળ વહેંચણી માટે પૌવર ગ્રિડ પ્રણાલીનું પરિક્ષણ કરો.

9. Mention any two programmes taken by Government of India to increase literacy rate. **1+1=2**
ભારત સરકાર દ્વારા સાક્ષરતા દર વધારવા માટે લેવાતા ગમે તે બે પગલાં સમજાવો.
10. Explain the importance of Regional Geography. **4**
પ્રાદેશિક ભૂગોળનું મહત્વ સમજાવો.
11. Differentiate between vertical and horizontal movement of earth crust. **2+2=4**
પૃથ્વીની ઉભી અને આડી (વર્ટિકલ અને હોરિઝેન્ટલ) ગતિ વચ્ચે તફાવત કરો.
12. Describe any four points of importance of ocean for man. **1x4=4**
માણસ માટે સમુદ્રના મહત્વના કોઈપણ ચાર મુદ્દાઓનું વર્ણન કરો.
13. Describe any four methods of farming in Arid Region. **1x4=4**
શુષ્ક પ્રદેશમાં ખેતીની ચાર પદ્ધતિઓનું વર્ણન કરો.
14. Define the term 'Plain'. How they have influenced the human life ? Explain with examples. **1+5=6**
મૈદાન શબ્દને વ્યાખ્યાયિત કરો. તે માનવજીવનને કેવી રીતે પ્રભાવિત કરે છે ? ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
15. Explain any six characteristics of Torrid Zone. **1x6=6**
ટોરિડ ઝોનની કોઈપણ છઃ લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો.
16. Why do we need water harvesting ? Explain with examples. **5+1=6**
આપણાં માટે જળનું સંગ્રહણ શા માટે જરૂરી છે ? સમજાવો.
17. Describe any six features of Agriculture Policy 2000 of India. **1x6=6**
2000 ના ભારતની કૃષિનીતિના ગમે તે છઃ ઘટકો વર્ણવો.
18. Explain any three features each of compact rural settlements and dispersed rural settlements. **3+3=6**
કૉમ્પેક્ટ ગ્રામીણ વસાહતો અને વિખરાયેલી ગ્રામીણ વસાહતોની કોઈપણ ત્રણ સુવિધાઓ સમજાવો.

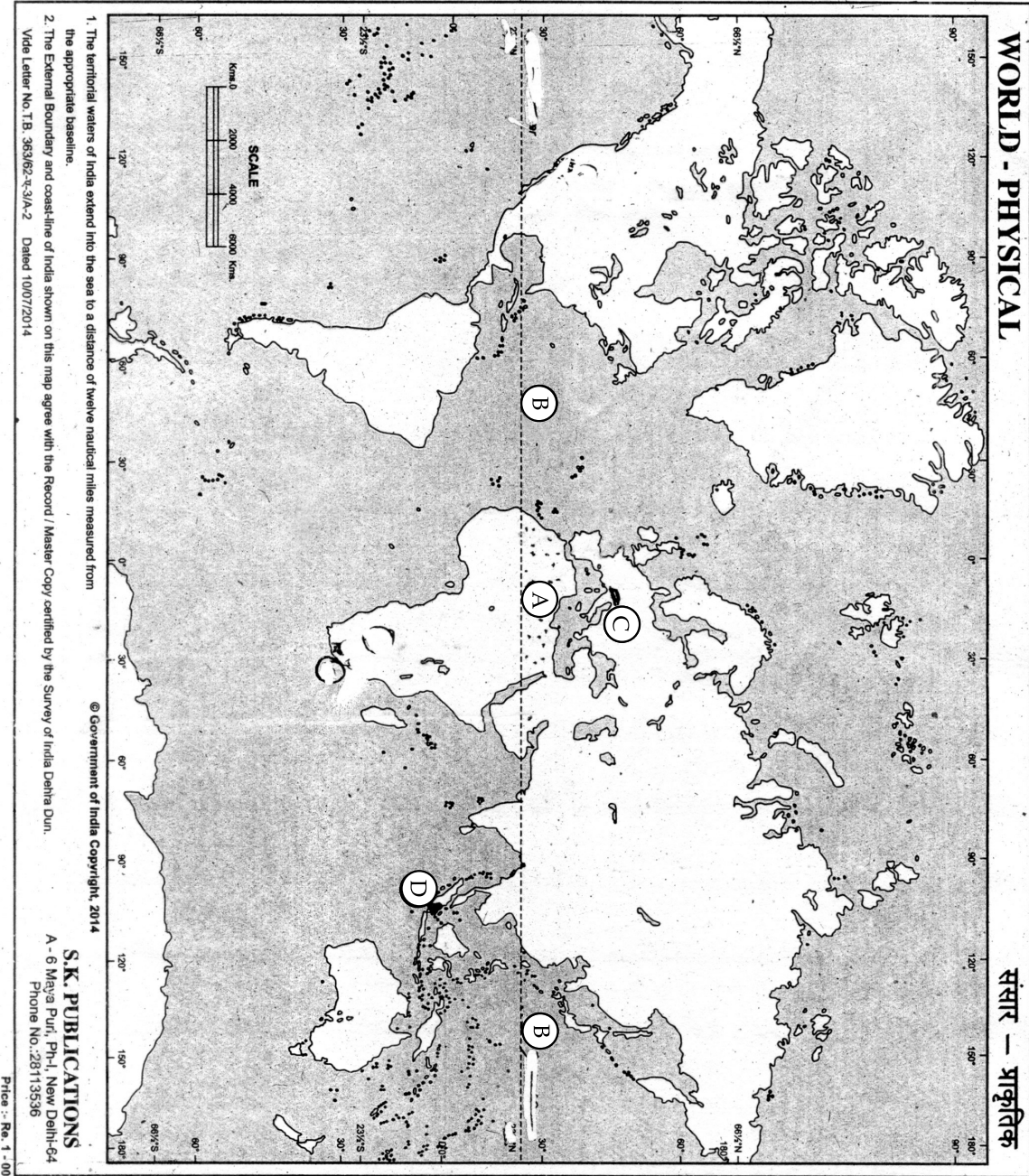
19. The four geographical features are marked by (A), (B), (C) and (D) on the given physical map of the world. Identify these features with the help of the following information and write their correct names in your answer-book.

1x4=4

- (A) A region of scanty rainfall (B) The main Latitude
(C) A mountain (D) A volcano

આપેલ વિશ્વના રેખામાનચિત્રમાં ચાર ભૌગોલિક વિશેષતાઓ (A), (B), (C) અને (D) વડે દર્શાવવામાં આવી છે. નીચેની માહિતી પરથી આ વિશેષતાઓને ઓળખો અને તેમનાં સાચા નામ તમારી ઉત્તર પુસ્તિકામાં લખો.

- (A) અલ્પ વરસાદનો પ્રદેશ (B) મુખ્ય અક્ષાંશ
(C) એક પર્વત (D) એક જ્વાળામુખી (વોલ્કેનો)

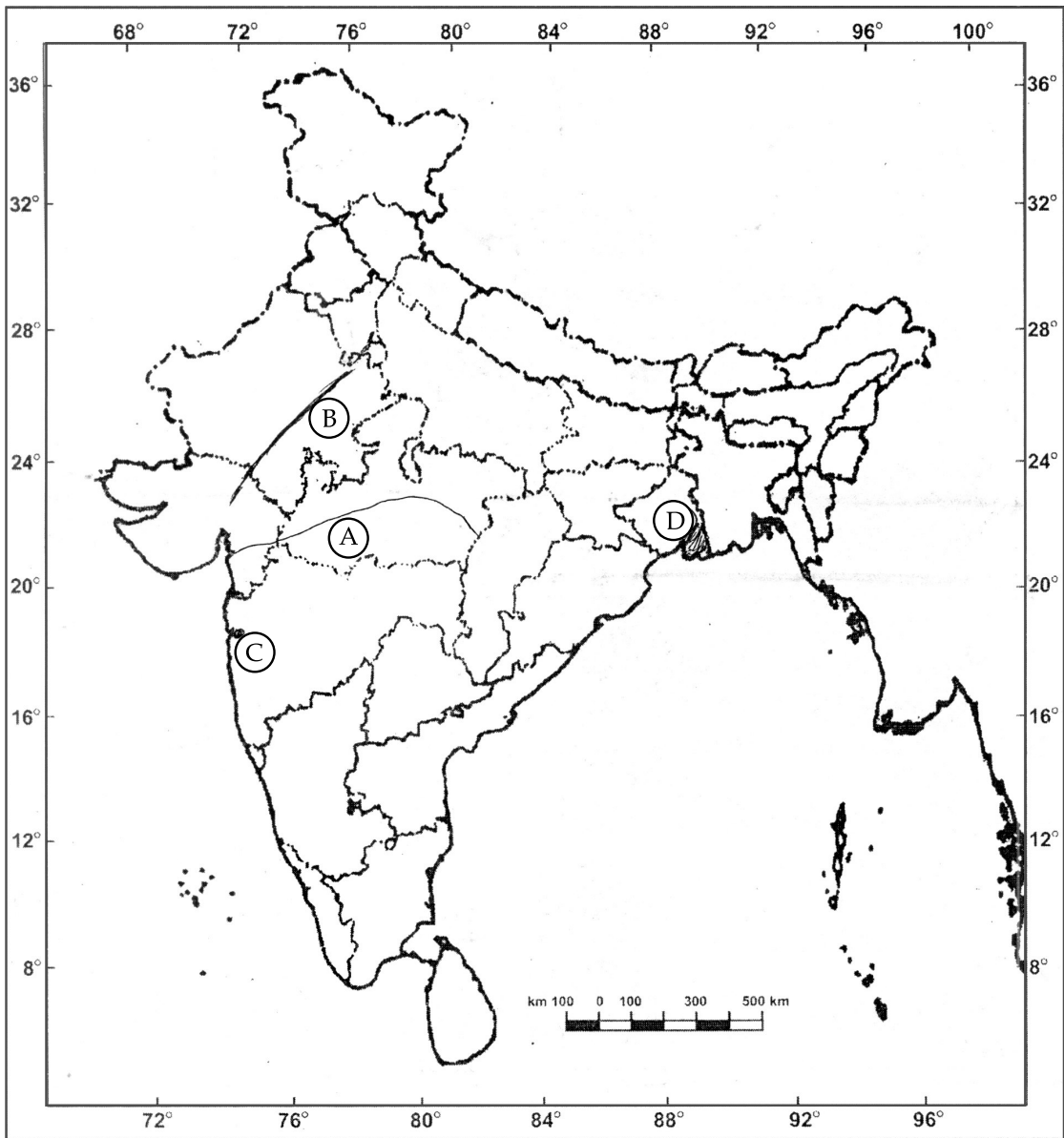
20. The four geographical features are marked by (A), (B), (C) and (D) on the given political outline map of India. Identify these features with the help of the following information and write their correct names in your answer-book. 1x4=4

- (A) A river (B) A mountain range
 (C) A meteorological centre (D) Type of Forest

આપેલ ભારતના રાજનૈતિક રેખામાનચિત્રમાં ચાર ભૌગોલિક વિશેષતાઓ (A), (B), (C) અને (D) વડે દર્શાવવામાં આવી છે. નીચેની માહિતી પરથી આ વિશેષતાઓને ઓળખી તેમનાં સાચા નામ તમારી ઉત્તર પુસ્તિકામાં લખો.

- (A) એક નદી (B) એક પર્વતમાળા
 (C) એક હવામાન કેન્દ્ર (D) એક પ્રકારનું જંગલ

Outline Map of India (Political)

SECTION - B

વિભાગ - B

OPTION - I

વિકલ્પ - I

(LOCAL AREA PLANNING)

(સ્થાનીય ક્ષેત્ર આયોજન)

21. How local needs vary from area to area ? 2
સ્થાનિક જરૂરિયાતો જુદા-જુદા ક્ષેત્રોમાં અલગ-અલગ કેમ હોય છે ?
22. Explain the role of local people in area planning. 2
ક્ષેત્ર-યોજનામાં સ્થાનિક લોકોની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
23. Mention any two characteristics of each of 'Retail market' and 'Weekly market'. 2+2=4
રિટેલ (છુટક) બજાર અને સાપ્તાહિક બજાર દરેકની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓનો ઉલ્લેખ કરો.
24. Mention the main features of 'Pie Diagram' and 'Bar Diagram'. 1x4=4
પાઈ ડાયાગ્રામ અને બાર-ડાયાગ્રામની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓનો ઉલ્લેખ કરો.

OPTION - II

વિકલ્પ - II

(GEOGRAPHY OF TOURISM IN INDIA)

(ભારતમાં પ્રવાસન ભૂગોળ)

21. Write the main feature of 'Palace on Wheels'. 2
પેલેસ ઓન વ્હીલ્સ ની મુખ્ય વિશિષ્ટતાઓ લખો.
22. Write any four characteristics of a 'Motel'. 1/2x4=2
'મોટેલ' ની કોઈપણ ચાર લાક્ષણિકતાઓ લખો.
23. Explain the four aspects of tourism as a 'tourist industry'. 1x4=4
ટૂરિસ્ટ ઉદ્યોગ તરીકે પર્યટનના ચાર પાસાઓને સમજાવો.
24. Explain the major components of 'eco-tourism'. 1x4=4
'ઈકો-ટૂરિઝમ' ના મુખ્ય ઘટકોનું વર્ણન કરો.

- o o o -

